

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY STĘSZEW
DLA FRAGMENTU DZIAŁKI W DĘBIENKU**

opracowanie:

mgr inż. Katarzyna Milczarek

Katarzyna Milczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Poznań, sierpień 2019 r. / listopad 2019 r.*

*(po uwzględnieniu uzyskanych opinii i uzgodnień projektu zmiany Studium)

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. Podstawy formalno-prawne opracowania	4
1.2. Cel i zakres merytoryczny opracowania	4
1.3. Wykorzystane materiały i metody pracy	5
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM.....	6
2.1. Cel opracowania projektu zmiany Studium	6
2.2. Informacje zawarte w projekcie zmiany Studium.....	6
3. INFORMACJE O POWIĄZANIACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
4. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	8
4.1. Zasoby i walory środowiska przyrodniczego.....	8
4.1.1. Położenie	8
4.1.2. Ukształtowanie terenu	9
4.1.3. Budowa geologiczna, kopaliny	9
4.1.4. Wody powierzchniowe	10
4.1.5. Wody podziemne	10
4.1.6. Gleby	12
4.1.7. Szata roślinna	12
4.1.8. Świat zwierząt	13
4.1.9. Formy ochrony przyrody.....	13
4.1.10. Dziedzictwo kulturowe i zabytki.....	14
4.1.11. Klimat lokalny.....	14
4.2. Stan jakości środowiska	15
4.2.1. Stan higieny atmosfery.....	15
4.2.2. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych	16
4.2.3. Klimat akustyczny.....	17
4.2.4. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące.....	20
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.....	21
6. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM.....	21
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM.....	23
8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTAŁEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	29
8.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na formy ochrony przyrody oraz na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	29
8.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko i poszczególne jego elementy, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	30
8.2.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	30
8.2.2. Oddziaływanie na krajobraz.....	31
8.2.3. Oddziaływanie na powietrze i klimat.....	32

8.2.4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	33
8.2.5. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną	33
8.2.6. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny.....	34
8.2.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	35
8.2.8. Oddziaływanie na zasoby naturalne	35
8.2.9. Skutki oddziaływania projektu zmiany Studium na całokształt środowiska przyrodniczego	36
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM.....	37
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	38
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	38
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM	39
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	39
14. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE	42

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.). Zgodnie z art. 46 pkt 1 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tj. postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków jego realizacji. Wynikiem tego postępowania i jednym z jego elementów jest dokument pod nazwą „Prognoza oddziaływania na środowisko”. Potrzeba sporządzenia prognozy do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika także z art. 51 ust. 1 wspomnianej ustawy.

1.2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew dla fragmentu działki w Dębienku, zwanego w dalszej części opracowania „projektem zmiany Studium”.

Projekt sporządzany jest na podstawie Uchwały Nr III/19/2018 Rady Miejskiej Gminy Stęszew z dnia 19 grudnia 2018 r.

Głównym celem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena najbardziej prawdopodobnych środowiskowych skutków realizacji ustaleń zmiany studium oraz wynikających z niego form zagospodarowania terenów. Prognoza określa wzajemne relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie zmiany studium kierunkami rozwoju przestrzennego gminy, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Wskazano również możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających szkodliwe oddziaływanie na środowisko, mogących wynikać z realizacji ustaleń zmiany studium oraz sformułowano propozycje innych, niż w przedstawionym i opiniowanym projekcie, ustaleń sprzyjających ochronie środowiska.

W prognozie analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie zmiany Studium (część tekstowa) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały.

Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy prognoza oddziaływania na środowisko musi być opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a informacje w niej zawarte, dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w studium.

Odpowiednio do wymogu art. 53 wyżej wskazanej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy, tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

1.3. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

1) Materiały kartograficzne:

- mapa ewidencyjna 1:2 000,
- mapa topograficzna 1:10 000,
- mapa hydrograficzna 1:50 000.

2) Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Uchwała Nr III/19/2018 Rady Miejskiej Gminy Stęszew z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew dla fragmentu działki w Dębienku,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stęszew na lata 2017 - 2020, TERRA PROJEKT Danuta Mazurczak, Joanna Witkowska S.C., 2016 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967),
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik, 2013 r.,
- Gumiński R., 1951, Meteorologia i klimatologia dla rolników, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa,
- Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

3) Strony internetowe:

- <http://poznan.wios.gov.pl>,
- <http://www.psh.gov.pl>,
- <http://mjwp.gios.gov.pl>,
- <http://bazagis.pgi.gov.pl>,
- <https://www.igipz.pan.pl>,
- <http://www.gddkia.gov.pl/>
- <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- <https://www.google.pl/maps>,
- <http://steszew.e-mapa.net/>.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko pozwoli na ocenę czy określone kierunki zapisane w zmianie Studium spełniają zasady zrównoważonego rozwoju w ramach obowiązującego systemu prawnego. Prognoza może też stanowić punkt wyjścia do przyszłych ocen oddziaływania pojedynczych przedsięwzięć.

Przeprowadzenie całego postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko wymaga uwzględnienia takich aspektów jak:

- 1) dostosowanie do istoty dokumentu podlegającego prognozie;
- 2) ukierunkowanie na cele i priorytety środowiskowe;
- 3) identyfikowanie na ile proponowane działania przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju w sensie ekologicznym;
- 4) stosowanie całościowego podejścia odnoszącego się do wszystkich typów i rodzajów proponowanych działań oraz rozwiązań mogących mieć znaczące oddziaływanie na środowisko i zdrowie ludzi;
- 5) integrowanie zagrożeń i efektów środowiskowych oraz zdrowotnych, ale o uwarunkowaniach środowiskowych;
- 6) przeprowadzenie procesu wykonania prognozy w granicach wyznaczonych treścią dokumentu, dostępnych informacji i środków.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium.

Analizy i oceny stanu środowiska na terenie gminy dokonano w oparciu o wyniki monitoringu przeprowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz kierując się syntezą dokumentów regionalnych i lokalnych odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi. W przypadku braku wyników pomiarów jakości danego komponentu środowiska, przytoczono dane odnoszące się do terenu położonego najbliższej obszarowi opracowania zmiany Studium.

Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Prognozę oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono za pomocą techniki listy identyfikacyjnej, w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w dostosowaniu do stopnia szczegółowości ustaleń projektu zmiany Studium.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

2.1. Cel opracowania projektu zmiany Studium

Zgodnie z Uchwałą Nr III/19/2018 Rady Miejskiej Gminy Stęszew z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew dla fragmentu działki w Dębienku, celem opracowania jest przeznaczenie przedmiotowego terenu pod zabudowę usługową, produkcyjną, składy i magazyny, jako kontynuację już określonego w tym rejonie przeznaczenia docelowego. Właściwe określenie sposobu zagospodarowania i zabudowy nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Warunkiem przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu jest zgodność przewidywanych rozwiązań z ustaleniami Studium. Jeżeli ustalenia te nie pokrywają się, przed przystąpieniem do sporządzenia miejscowego planu należy dokonać w niezbędnym zakresie zmiany Studium. Analizując zapisy obowiązującego Studium stwierdzono, że jego obecne ustalenia nie odpowiadają aktualnym potrzebom funkcjonalnym, w związku z powyższym uznano za zasadną zmianę kierunku rozwoju przedmiotowej części działki o nr ewid. 52/2 w Dębienku.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew zostały wykonane analizy ekonomiczne, środowiskowe, demograficzne i społeczne, w tym bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Teren zmiany Studium znajduje się w granicach obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, zatem nie podlega ograniczeniom w wyznaczaniu nowych terenów inwestycyjnych.

2.2. Informacje zawarte w projekcie zmiany Studium

Zakres zmiany studium określa art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r.

w sprawie wymaganego zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. nr 118, poz. 1233). Wymienione przepisy obejmują otwarty katalog uwarunkowań i głównych zagadnień, które muszą być rozpatrzone i obowiązkowo zawarte w projekcie studium.

Zmiana studium składa się z części tekstowej i graficznej. Ustalenia dotyczące uwarunkowań i kierunków zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sęszew stanowiąc będą tekst jednolity studium zatwierdzonego uchwałą nr II/28/2002 Rady Miejskiej Gminy Sęszew z dnia 30 grudnia 2002 r. oraz jego zmian.

Zgodnie z uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium zakres opracowania obejmuje część działki o nr ewid. 52/2, w obrębie geodezyjnym Dębienko. Powierzchnia przedmiotowego terenu wynosi 1,1 ha i stanowi własność prywatną.

Główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, zapisane w obowiązującym Studium, pozostały niezmienione. W odniesieniu do części działki o nr ewid. 52/2 w Dębienku, zmianie uległ kierunek jej zagospodarowania z terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstw leśnych i rybactwa na zabudowę usługową, produkcyjną, składów i magazynów.

Wprowadzone zmiany naniesiono na załącznik graficzny obowiązującego Studium.

3. INFORMACJE O POWIĄZANIACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu studium należy uwzględnić zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem. Merytoryczna spójność Studium z wymienionymi dokumentami pozwala na realizację zawartych w nich rozwiązań.

Przedmiotowa zmiana studium w szczególności służyć będzie pobudzaniu rozwoju gminy poprzez rozwój lokalnych przedsiębiorstw. Studium, uwzględniając na szczeblu lokalnym uwarunkowania, cele i kierunki polityki zagospodarowania przestrzennego, stanowi ważne ogniwo systemu planowania przestrzennego w sferze realizacji i polityki przestrzennej państwa.

Przy sporządzaniu projektu zmiany studium uwzględniono treść dokumentów określających strategiczne, generalne cele rozwoju zagospodarowania przestrzeni, takich jak:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania,
- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020,
- Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.

Merytorycznie projekt zmiany Studium powiązany jest również z następującymi dokumentami i opracowaniami:

- Strategia Rozwoju Gminy Sęszew na lata 2016 - 2026,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sęszew na lata 2017 - 2020.

Zasadniczym celem wielokierunkowej polityki przestrzennej państwa oraz regionu jest harmonijny i zrównoważony rozwój całego terytorium. Ten sam cel uznaje się za podstawowy dla zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Zakłada się, że człowiek i przyroda oraz funkcjonalne, przestrzenne, techniczne i społeczne struktury gminne

tworzą jeden złożony, współzależny i współdziałający system. Funkcjonowanie tego systemu uzależnione jest od położenia przyrodniczo-osadniczego w regionie i powiązań systemów technicznych.

4. CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1. Zasoby i walory środowiska przyrodniczego

4.1.1. Położenie

Administracyjnie gmina Stęszew położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie poznańskim. Sąsiaduje z gminami:

- od zachodu z gminami Kamieniec i Granowo w powiecie grodziskim,
- od wschodu z gminami Komorniki, Puszczykowo i Mosina w powiecie poznańskim,
- od północy z gminami Buk i Dopiewo w powiecie poznańskim,
- od południa z gminami Czempin i Kościan w powiecie kościańskim.

Gmina Stęszew zajmuje powierzchnię 175,03 km². Pod względem wielkości znajduje się na 3 miejscu wśród 17 gmin powiatu poznańskiego. Siedzibą organów gminy jest miasto Stęszew. Gmina podzielona jest na 22 sołectwa: Będlewo, Dębno, Drożdżyce, Jeziorki, Łódź, Mirosławki, Modrze, Piekary, Sapowice, Skrzynki, Słupia, Srocko Małe, m. Stęszew, Strykowo, Tomice, Tomiczki, Trzebaw, Twardowo, Witobel, Wielka Wieś, Wronczyn, Zamysłowo. Łącznie teren gminy zamieszkuje łącznie 15 032 mieszkańców, w tym 5 931 osób w mieście oraz 9 101 osób na obszarze wiejskim (stan na 31.12.2018 r.)¹.

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych drogowych przebiegających przez teren gminy należą:

- droga ekspresowa S5,
- droga krajowa nr 5 Poznań – Wrocław,
- droga krajowa nr 32 Sulechów – Stęszew,
- droga wojewódzka nr 306 Lipnica – Wilczyna – Buk – Stęszew – Nowe Dymaczewo,
- droga wojewódzka nr 431 Granowo – Nowe Dymaczewo – Mosina – Kórnik.

Na terenie gminy znajduje się również sieć dróg powiatowych i gminnych, które umożliwiają dogodne powiązania z gminami sąsiednimi, a zwłaszcza z miejskimi i wiejskimi ośrodkami gminnymi i znaczącymi jednostkami osadniczymi.

Obszar przedmiotowej zmiany Studium zlokalizowany jest w północnej części gminy Stęszew, w miejscowości Dębienko, w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 5. Na przedmiotowym terenie zlokalizowany jest budynek mieszkalny jednorodzinny oraz budynki usługowe, produkcyjne i gospodarcze niezwiązane z produkcją rolniczą. Działka objęta opracowaniem jest wyposażona w sieć wodociągową, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetyczną i gazową.

Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy usługowej oraz tereny zabudowy produkcji w gospodarstwach rolnych.

Omawiany teren znajduje się w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego.

¹ <http://bdl.stat.gov.pl>

4.1.2. Ukształtowanie terenu

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne J. Kondrackiego (2002) gmina Stęszew położona jest w granicach prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (314-316), makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w obrębie 3 mezoregionów Pojezierze Poznańskie (315.51), Kotlina Śremska (315.64) i Dolina Środkowej Obry (315.63). Rzeźba terenu gminy jest typowa dla obszarów pochodzenia polodowcowego. Gmina Stęszew znajdowała się w zasięgu zlodowacenia północnopolskiego, dlatego jej krajobraz jest krajobrazem młodoglacjalnym. Dominującą na obszarze gminy formą ukształtowania terenu jest płaska, a miejscami falista wysoczyzna morenowa zbudowana z glin i pisaków moreny dennej, którą rozcinają liczne rynny polodowcowe wyrzeźbione przez wody płynące pod lądolodem. Utworzone w rynnach jeziora rynnowe są długie, wąskie, głębokie i o stromych brzegach. W krajobrazie zauważalne są także inne formy rzeźbotwórczej działalności lądolodu, takie jak ozy, kemy i drumliny, a także niewielkie zagłębienia okresowo wypełnione wodą – tzw. oczka polodowcowe, które powstały miejscach gdzie wytopiły się bryły lodu.

Działka objęta projektem zmiany Studium zlokalizowana jest na terenie płaskim, położonym na wysokości ok. 80 m n.p.m. Przedmiotowe grunty nie należą do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami.

4.1.3. Budowa geologiczna, kopaliny

Pod względem geologicznym teren gminy Stęszew znajduje się w obrębie monokliny przedsudeckiej zbudowanej z osadów permu i mezozoiku, tj. wapieni, iłowców, mułowców i margli z pokładami gazu ziemnego. Utwory trzeciorzędu zalegające na mezozoicznych marglach są reprezentowane przez oligoceńskie piaski i iły, miocenną fację burowęglową (piaski i iły z warstwami węgla brunatnego) i pliocenские iły poznańskie. Iły te o miąższości 10–20 m budują strop trzeciorzędu, którego rzędne wahają się w granicach od 2 m n.p.m. (w rejonie Srocka Małego) do 10–20 m n.p.m. w podłożu wielkopolskiej doliny kopalnej, 24 m n.p.m. w podłożu Skrzynek poza doliną kopalną i do 34 m n.p.m. w podłożu pradoliny (w rejonie Piotrowa).

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez osady plejstocenu oraz niewielkiej miąższości osady holocenu. Utwory plejstocenu na terenie gminy stanowią gliny zwałowe zlodowaceń środkowopolskich i północnopolskich, lokalnie rozdzielone piaszczysto żwirowymi utworami wodnolodowcowymi. W rejonie Skrzynek można wyróżnić gliny morenowe trzech zlodowaceń: bałtyckiego, środkowopolskiego, południowopolskiego o miąższości ok. 67 m. W wielkopolskiej dolinie kopalnej miąższość osadów jest zróżnicowana w przedziale 60-85 m, z czego glin morenowe stanowią ok. 40 m i przykryte są osadami piaszczysto – żwirowymi interglacjału mazowieckiego o miąższości 20–50 m. W okolicach Srocka Małego osady plejstocenne występują wyłącznie w charakterze glin morenowych o miąższości ok. 57 m. Natomiast w podłożu Pradoliny Warszawa-Berlin tylko jako piaski rzeczne lokalnie przewarstwione gliną piaszczystą o miąższości do 33 m. Warstwy przypowierzchniowe na terenie gminy Stęszew stanowią plejstocenne utwory ostatniego zlodowacenia Wisły, fazy leszczyńskiej. Utwory te wykazują duże zróżnicowanie litologiczne i reprezentowane są przez gliny zwałowe oraz piaski i żwiry lodowcowe wysoczyzn morenowych, natomiast w obrębie pagórków występują piaski i żwiry ozów, lokalnie kemów. Utwory holocenne występują w obniżeniach dolinnych i reprezentowane są przez namuły i torfy o miąższości nie przekraczającej 3 m.

W litologii obszaru objętego opracowaniem występują gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia północnopolskiego.

Na obszarze objętym projektem zmiany Studium nie występują złoża kopalin.²

4.1.4. Wody powierzchniowe

Gmina Stęszew położona jest w zlewni rzeki Warty. Sieć rzeczna jest tym terenie słabo wykształcona, dominują niewielkie ciek i sztuczne kanały i rowy. Najważniejszą rzeką przepływającą przez teren gminy jest Samica Stęszewska, która uchodzi do Kanału Mosińskiego, skanalizowanej odnogi Obry, odprowadzającej wody górnej Obry i Mogielnicy do Warty. Wszystkie ciek na terenie gminy charakteryzują się wiosennymi wezbraniem i reżimem mieszanym gruntowo-deszczowo-śnieżnym.

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują wody powierzchniowe.

W odległości ok. 150 m na północ od granic terenu objętego projektem zmiany Studium przepływa Kanał Trzebawski.

Monitoring stanu wód, prowadzony jest według tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Samica Stęszewska (PLRW6000161856969), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty.

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 1638) JCWP Samica Stęszewska należy do wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

Analizowany teren znajduje się poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy Prawo wodne.

4.1.5. Wody podziemne

Zgodnie z Atlasem hydrogeologicznym Polski (Paczyński, 1995) gmina Stęszew znajduje się w makroregionie północno-zachodnim, w regionie wielkopolskim (VI), w subregionie lubusko-poznańskim (VI₂).

Obszar objęty projektem zmiany Studium położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 (PLGW600060).

Na terenie tym rozpoznano wody pitne w utworach czwartorzędowych i neogeńsko-paleogeńskich, występujące do głębokości 200-270 m w strukturach hydrogeologicznych o zróżnicowanej genezie i rozprzestrzenieniu.

Wody w utworach czwartorzędowych występują w piaskach różnej granulacji i żwirach rzecznych, wodnolodowcowych struktur różnej genezy, na który składają się trzy poziomy o regionalnym rozprzestrzenieniu, choć nie zawsze ciągłym: gruntowy, międzyglinowy górny, międzyglinowy dolny. W poziomie gruntowym zwierciadło wody jest swobodne i zalega na głębokości 0,5 - 9,0 m. Poziom ten zasilany jest w głównej mierze infiltracją opadów, a jedynie w dolinach rzecznych, także z drenażu poziomów wód głębszych oraz z infiltracji wód powierzchniowych.

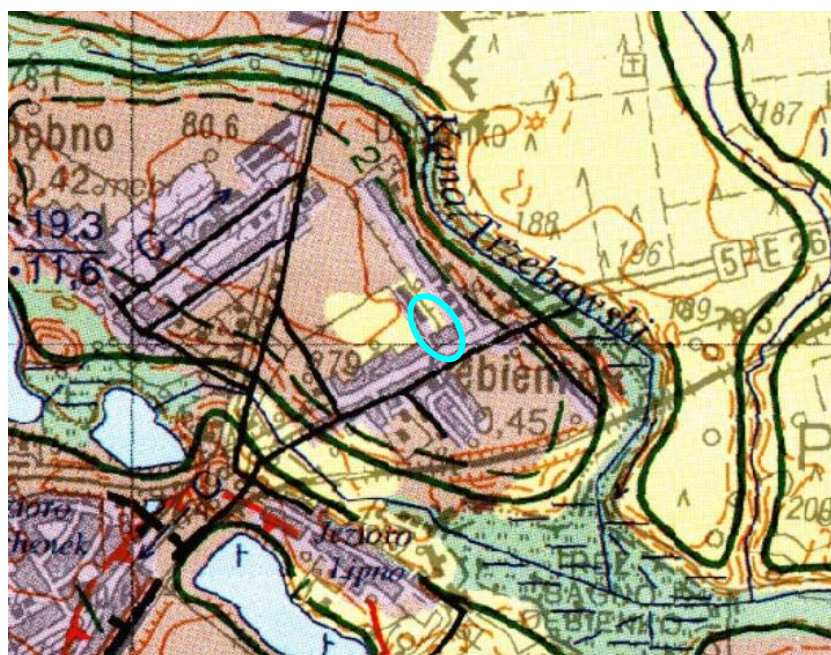
² <http://bazagis.pgi.gov.pl/>

W obrębie poziomu mioceńskiego można wyróżnić trzy warstwy wodonośne: dolną, środkową i górną, związane z cyklicznością sedimentacji utworów brunatnowęglowych miocenu. Zasilanie poziomu mioceńskiego zachodzi na drodze przesączania się wody z poziomów czwartorzędowych poprzez kompleks ilów poznańskich trzeciorzędu i glin morenowych czwartorzędu, zwłaszcza w miejscach zmniejszania się ich grubości.³

Według Mapy Hydrograficznej Polski na analizowanym terenie należy spodziewać się zalegania I poziomu wód gruntowych na poziomie ok. 2,0 m p.p.t. (Ryc. 1.).

W granicach obszaru opracowania projektu zmiany Studium występują grunty antropogeniczne o zróżnicowanej przepuszczalności oraz grunty o średniej przepuszczalności - piaski i skały lite silnie uszczelnione. Przepuszczalność gruntów, która określa warunki obiegu wody, związana jest z rozmieszczeniem utworów skalnych na tle rzeźby terenu. Najważniejszą rolę odgrywają cechy litologiczne skał i gruntów, które informują o zdolności do przewodzenia wody. Przepuszczalność pionowa wskazuje na możliwości zasilania wód podziemnych. Szczególną rolę odgrywa przepuszczalność utworów powierzchniowych, tj. gruntów zalegających pod warstwą poziomu próchniczego, zwykle znajdującego się na głębokości do 1 m poniżej powierzchni terenu.

Ryc. 1. Orientacyjna lokalizacja obszaru opracowania na tle Mapy Hydrograficznej Polski

Kl	Przepuszczalność	Rodzaje gruntów	Kl	Przepuszczalność	Rodzaje gruntów
1	łatwa	rumosze i żwiry	4	zmienna	grunty organiczne
2	średnia	piaski i skały lite silnie uszczelnione	5	zróżnicowana	grunty antropogeniczne
3	słaba	gliny i pyły	6	bardzo słaba	skały lite słabo uszczelnione i ropy

Źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>

Omawiany teren położony jest w zasięgu występowania najkorzystniejszych struktur wodonośnych - udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna. W rejonie GZWP nr 144 gospodarczo są wykorzystywane wody słodkie występujące w utworach piaszczysto-żwirowych czwartorzędu i neogenu–

³ <http://mjwp.gios.gov.pl>

paleogenu, piaskowcowo-węglanowych utworach kredy i jury do głębokości 200 m, sporadycznie do ok. 300 m. Wód podziemnych zbiornika do tej pory nie zanieczyszczono. Zasoby dyspozycyjne wynoszą dla całego zbiornika 394 298,4 m³/d, co stanowi 62% zasobów odnawialnych. W części obszaru czasy potencjalnej migracji zanieczyszczeń są mniejsze od 25 lat. Biorąc pod uwagę zasady i kryteria wydzielenia terenów ochronnych na obszarze GZWP nr 144 o powierzchni 4 122,4 km² wyznaczono 9 terenów ochronnych o łącznej powierzchni 30,4 km².

Na przedmiotowym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych o zasobach do 50 m³/h.

4.1.6. Gleby

Na obszarze gminy przeważają gleby bielcowe na piaskach słabo gliniastych i gliniastych lekkich. Gleby te charakteryzują się wyraźnie wykształconym poziomem próchnicznym. Poziom ten o miąższości ok. 10 cm zawiera głównie próchnicę powstałą in situ z rozkładu korzeni runa. Gleby bielcowe odznaczają się małą zasobnością w składniki odżywcze. Naturalną roślinnością dla gleb bielcowych są zbiorowiska borów świeżych. W obniżeniach terenowych (doliny, rynny) powstały gleby torfowe, murszowe i czarne ziemie. Gleby torfowe i murszowe powstają w ekosystemach bagiennych, na których spotykamy odwodnione siedliska olsowe, bory i bory bagienne. Czarne ziemie charakteryzują się poziomem próchnicznym o miąższości od 30 – 50 cm i obojętnym lub alkalicznym odczynem. Występują na podłożu z glin, utworów pyłów i ilów.

W granicach opracowania projektu zmiany Studium występują gleby słabej jakości, należące do V i VI klasy bonitacyjnej.

4.1.7. Szata roślinna

Zgodnie z „Regionalizacją geobotaniczną Polski” J. M. Matuszkiewicza (2008) przedmiotowy obszar położony jest w Podprovincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), Krainie Notecko-Lubuskiej (B.1), Okręgu Poznańskim (B.1.6), w Podokręgu Słupskim (B.1.6.f).

Dział Brandenbursko-Wielkopolski wyróżnia się specyfiką zbiorowisk grądowych, które należą do zespołu *Galio-Carpinetum*. Zbiorowiskiem charakterystycznym dla tego działu jest zespół acidofilnego lasu dębowego *Calamagrostio-Quercetum*.

Na obszarze Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego dominują dwa typy krajobrazów roślinnych: krajobraz grądowy związany głównie z obszarami wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem, oraz krajobraz borów i borów mieszanych zajmujący równiny sandrowe oraz tarasy akumulacji rzecznej szczególnie w pradolinach, z podłożem piaszczystym. Stosunkowo znaczną rolę w omawianym dziale odgrywają azonalne krajobrazy łąkowe, to jest krajobraz dolinowych łągów jesionowo-wiązowych i krajobraz łągów jesionowo-olszowych, co ma związek z rozległymi pradolinami przebiegającymi równoleżnikowo przez ten obszar.

Potencjalną roślinność naturalną przedmiotowego obszaru stanowi przede wszystkim grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*). W rejonie rynien jeziornych oraz dolinach cieków potencjalną roślinność naturalną stanowi niżowy łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*.⁴

Teren objęty projektem zmiany Studium jest w znacznej części zainwestowany. W otoczeniu zabudowy występuje niska roślinność trawiasta oraz krzewy. Pozostała część obszaru jest użytkowana rolniczo, zatem szata roślinna występująca na tym terenie reprezentowana jest w okresie wegetacyjnym przez gatunki roślin uprawnych.

⁴ <https://www.igipz.pan.pl>

Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin i grzybów.

4.1.8. Świat zwierząt

Obszar gminy Stęszew charakteryzuje się bogactwem fauny, której siedliska stanowią głównie Wielkopolski Park Narodowy i obszary Natura 2000. Na pozostałym obszarze gminy, użytkowanym rolniczo, występują gatunki charakterystyczne dla siedlisk polnych i łąkowych, głównie gryzonie, w tym: mysz polna, nornica, a nad wodami piżmak i karczownik.

Z uwagi na duży stopień zainwestowania omawianego terenu oraz jego położenie w otoczeniu terenów zabudowanych, dostępność obszaru dla dziko żyjących zwierząt jest ograniczona. Obszar objęty projektem zmiany Studium jest miejscem bytowania przede wszystkim dla ptaków i fauny glebowej. Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono występowania chronionych gatunków zwierząt.

4.1.9. Formy ochrony przyrody

Obszar opracowania projektu zmiany Studium położony jest w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego, wyznaczonej na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 października 1996 r. w sprawie Wielkopolskiego Parku Narodowego (Dz. U. z 1996 r. Nr 130, poz. 613). W otulinie obowiązują zasady ochrony środowiska zabezpieczające Park przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Otulina nie stanowi obszaru specjalnie chronionego, ani nie jest, jak park narodowy, formą ochrony przyrody.

Do istniejących zagrożeń zewnętrznych w zasięgu otuliny Parku, zidentyfikowanych w projekcie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Wielkopolskiego Parku Narodowego na lata 2013-2032, zaliczono zanieczyszczenia gleb, wód i powietrza w wyniku presji urbanizacji, postępującą izolację Parku od przyrodniczego otoczenia w wyniku presji urbanizacyjnej oraz rozwoju sieci komunikacji.

Wśród sposobów eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków wymieniono m.in.:

- ograniczenie rozwoju turystycznego w otulinie Parku w zakresie budownictwa letniskowego,
- ograniczenie zabudowy mieszkaniowej i usługowej w otulinie Parku,
- termomodernizację budynków,
- zakaz lokalizacji ferm zwierzęcych w obszarze otuliny Parku,
- uporządkowanie gospodarki ściekowej na obszarach zlewni rzek i jezior poza obszarem Parku (wyeliminowanie punktowych (nielegalnych) zrzutów ścieków i budowę kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków),
- zlikwidowanie zrzutu wód opadowych i roztopowych z dróg bezpośrednio do rzek i jezior,
- monitorowanie ilości i jakości wód,
- modernizację systemów grzewczych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (biomasa, biogaz),
- wykorzystanie dostępnych środków prawnych i finansowych na rzecz budowy przejść dla zwierząt,
- ochronę przed zabudową istniejących korytarzy ekologicznych łączących Park z terenami sąsiednimi,
- zakaz budowy ogrodzeń z prefabrykowanych modułów, w zamian budowa ogrodzeń, w których część ażurowa stanowi nie mniej niż 60% powierzchni całkowitej ogrodzenia,
- zagospodarowanie terenów wzdłuż szlaków komunikacyjnych zielenią.

W sąsiedztwie obszaru opracowania do terenów objętych ochroną należą: Wielkopolski Park Narodowy, znajdujący się w odległości ok. 170 m na północny-wschód od terenu objętego projektem zmiany Studium, specjalny obszar ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017, znajdujący się w odległości ok. 170 m na północny-wschód oraz w odległości ok. 550 m na zachód od przedmiotowego terenu, specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Wielkopolska PLH300010, znajdujący się w odległości ok. 170 m na północny-wschód oraz w odległości ok. 550 m na zachód od analizowanego terenu, a także użytek ekologiczny (śródpolne oczko wodne) znajdujący się w odległości ok. 330 m na południowy-zachód od omawianego terenu (Ryc. 2.).

Ryc. 2. Orientacyjna lokalizacja obszaru opracowania na tle obszarów chronionych

Źródło: <http://steszew.e-mapa.net>

4.1.10. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Na terenie objętym projektem zmiany Studium nie występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, ani obiekty zabytkowe.

4.1.11. Klimat lokalny

Klimat gminy Stęszew, podobnie jak całego Nizżu Polskiego, jest wynikiem ścierania się klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Według regionalizacji klimatyczno-rolniczej R. Gumińskiego, obszar opracowania zmiany studium należy do dzielnicy środkowej (VII), charakteryzującej się najmniejszym rocznym opadem, poniżej 550 mm oraz znaczną ilością wiatrów o przewadze zachodnich. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 227 dni. Średnia roczna temperatura powietrza waha się od 8,2°C do 9,2°C. Najcieplejszym miesiącem na omawianym obszarze jest lipiec 18,2°C, a najzimniejszym styczeń -1,9°C.

Charakterystycznymi cechami tego klimatu są: stosunkowo małe roczne amplitudy powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z nietrwałą pokrywą śnieżną. Na omawianym obszarze przeważają wiatry z sektora zachodniego, co świadczy o wpływie mas oceanicznych na warunki pogodowe tego obszaru.

4.2. Stan jakości środowiska

4.2.1. Stan higieny atmosfery

Wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na danym obszarze mają wielkość i rozkład przestrzenny źródeł emisji zanieczyszczeń, zarówno tych zlokalizowanych w granicach omawianego terenu, jak również źródeł znajdujących się w sąsiedztwie. Istotny wpływ mają również przemiany fizykochemiczne zachodzące w atmosferze oraz sposób kształtowania się czynników meteorologicznych.

Obecnie coraz większe znaczenie dla jakości powietrza atmosferycznego stanowią liniowe źródła zanieczyszczeń, tj. ciągi komunikacyjne z odbywającym się nimi ruchem samochodowym, będącym źródłem emisji zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych (WWA), dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), tlenku węgla (CO) oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów, zawierających w swoim składzie m.in. ołów, kadm, nikiel, miedź. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego tymi substancjami skutkuje z kolei zanieczyszczeniem gleb, wód powierzchniowych i podziemnych oraz roślin. W odniesieniu do obszaru objętego projektem zmiany Studium najistotniejszym liniowym źródłem zanieczyszczeń jest droga krajowa nr 5.

Ponadto okresowe zagrożenie dla jakości powietrza stanowi tzw. „niska emisja”, pochodząca głównie z lokalnych kotłowni oraz palenisk domowych, które nie podlegają obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza, opartych głównie na węglu jako paliwie. Stanowią one źródło emisji głównie SO_2 i pyłu zawieszonego do atmosfery.

Monitoring zmian jakości powietrza wraz z oceną poziomu substancji w powietrzu prowadzony jest na przedmiotowym obszarze przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) gmina Stęszew należy do strefy wielkopolskiej.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej:

- do klasy A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu $\text{PM}_{2,5}$ – dla fazy II tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy C1 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu $\text{PM}_{2,5}$ – dla fazy II tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,

- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W roku 2019 opublikowano „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2018”. W wyniku oceny, pod kątem ochrony roślin, strefę wielkopolską - dla ozonu, SO₂ i NO_x - zaliczono do klasy A.

Pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską sklasyfikowano:

- dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz kadmu, arsenu, niklu - w klasie A,
- dla pyłu PM_{2,5} - w klasie C,
- dla pyłu PM₁₀ - w klasie C,
- dla benzo(a)pirenu - w klasie C,
- dla ozonu - w klasie A.

W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając:

- dla pyłu PM_{2,5} klasę C1 informującą o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego 20 µg/m³, której należy dotrzymać do roku 2020,
- dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego, zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego).

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXXIII/853/17 z dnia 24 lipca 2017 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 1 sierpnia 2017 r., poz. 5320).

4.2.2. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Monitoring stanu wód, prowadzony jest według tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Teren opracowania projektu zmiany Studium zlokalizowany jest w granicach naturalnej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Samica Stęszewska (PLRW6000161856969), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP Trojanka (Struga Goślińska) został określony jako: zły. Osiągnięcie celów środowiskowych zapisanych w „Planie” dla ww. JCWP jest zagrożone.

Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych na przedmiotowym obszarze prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Zgodnie

z „Klasyfikacją wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2016”, badania przeprowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym Samica Stęszewska - Krosinko, znajdującym się w granicach jednolitej części wód Samica Stęszewska (PLRW6000161856969), wykazały następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych - IV,
- klasa elementów fizykochemicznych - stan poniżej dobrego,
- klasa elementów hydromorfologicznych - stan poniżej bardzo dobrego,
- klasa elementów chemicznych - stan poniżej dobrego.

Zgodnie z „Klasyfikacją wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim za rok 2017” oraz „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017 - 2018”, w punkcie pomiarowo-kontrolnym Samica Stęszewska - Krosinko wykazano stan chemiczny poniżej dobrego.

Klasyfikację poszczególnych elementów fizykochemicznych, biologicznych, hydromorfologicznych i chemicznych wykonano na podstawie ówczynie obowiązującego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1187).

W klasyfikacji elementów biologicznych, klasa IV oznacza stan słaby biologicznego wskaźnika jakości wód powierzchniowych.

Jeżeli dla jednolitej części wód powierzchniowych, takiej jak kanał, struga, strumień, potok oraz rzeka, niewyznaczonej na podstawie przeglądu warunków hydromorfologicznych jako sztuczna lub silnie zmieniona nie są spełnione wymagania dla klasy I (stanu bardzo dobrego) określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia, ocenia się tę jednolitą część wód jako będącą w stanie poniżej bardzo dobrego w zakresie elementów hydromorfologicznych.

Stan poniżej dobrego w klasyfikacji elementów fizykochemicznych oznacza niespełnienie wymogów II klasy, oznaczającej stan dobry.

Zgodnie z interpretacją wyników badań, zamieszczoną w ww. rozporządzeniu, jednolitej części wód, na terenie której położony jest obszar objęty projektem zmiany Studium, nadaje się IV klasę jakości wód powierzchniowych.

Wody podziemne

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych JCWPd nr 60 został określony jako dobry.

Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Pomiary przeprowadzone w 2018 r. w punkcie monitoringowym w miejscowości Pecna w gminie Mosina, zlokalizowanym na obszarze JCWPd nr 60, najbliższej terenu opracowania projektu zmiany Studium, wykazały IV klasę jakości.

Ocena stanu wód podziemnych prowadzona była na zasadach określonych w ówczynie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85). Zgodnie z rozporządzeniem IV klasa to wody niezadowolającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.

4.2.3. Klimat akustyczny

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), dopuszczalne

poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu wyrażone są:

- wskaźnikami L_{AeqD} - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz L_{AeqN} - równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby,
- wskaźnikami L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) oraz L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) w przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu wyrażony za pomocą wskaźnika długookresowego L_{DWN} wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dopuszczalny poziom hałasu wyrażony za pomocą wskaźnika L_N od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu L_{AeqN} w porze nocy wynosi od 45 dB do 60 dB. Spełnienie powyższych wymogów, określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska nie gwarantuje stworzenia mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy podyktowane są realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych.

Klimat akustyczny na omawianym terenie kształtowany jest przez ruch pojazdów odbywający się drogą krajową nr 5. Natężenie ruchu na przedmiotowej drodze charakteryzuje się zmiennością dobową - poziom hałasu jest wyższy w porze dziennej i znacząco mniejszy w porze nocnej.

W 2015 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła Generalny Pomiar Ruchu na drogach krajowych, w tym na drodze krajowej nr 5, na odcinku Komorniki - Stęszew, w otoczeniu którego znajduje się obszar objęty opracowaniem projektu zmiany Studium. Wyniki prezentujące średni dobowy ruch na ww. odcinku drogi, przedstawiono w poniższej tabeli (Tabela 1.).

Tabela 1. Średni dobowy ruch na drodze krajowej nr 5 na odcinku Komorniki - Stęszew w 2015 roku

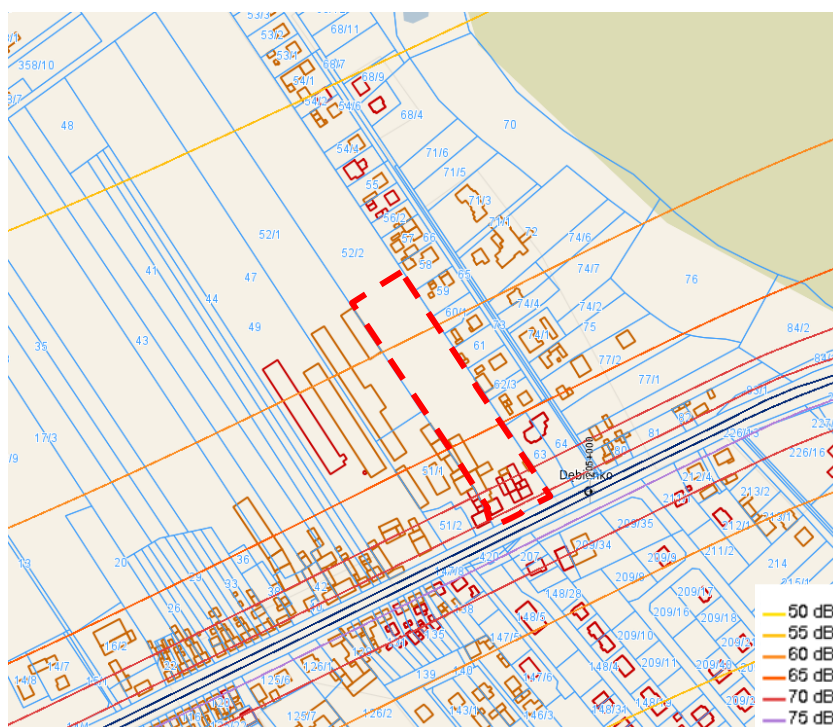
Nr drogi	Nazwa odcinka	Ilość pojazdów ogółem	Ilość samochodów ciężarowych
5	Komorniki - Stęszew	21 566	3 503 (16%)

Źródło: <http://www.gddkia.gov.pl/>

W roku 2012 w ramach realizacji obowiązków zarządzających drogami wynikających z art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wykonane

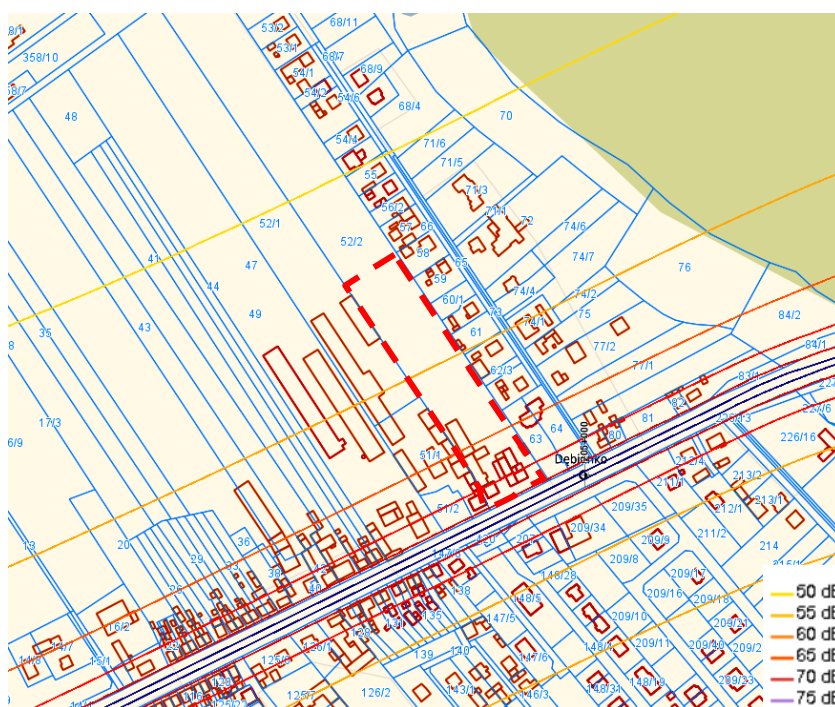
zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, m.in. dla drogi krajowej nr 5 na odcinku Komorniki - Stęszew.

Ryc. 3. Mapa emisji dla wskaźnika L_{DWN}

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>, <http://steszew.e-mapa.net>

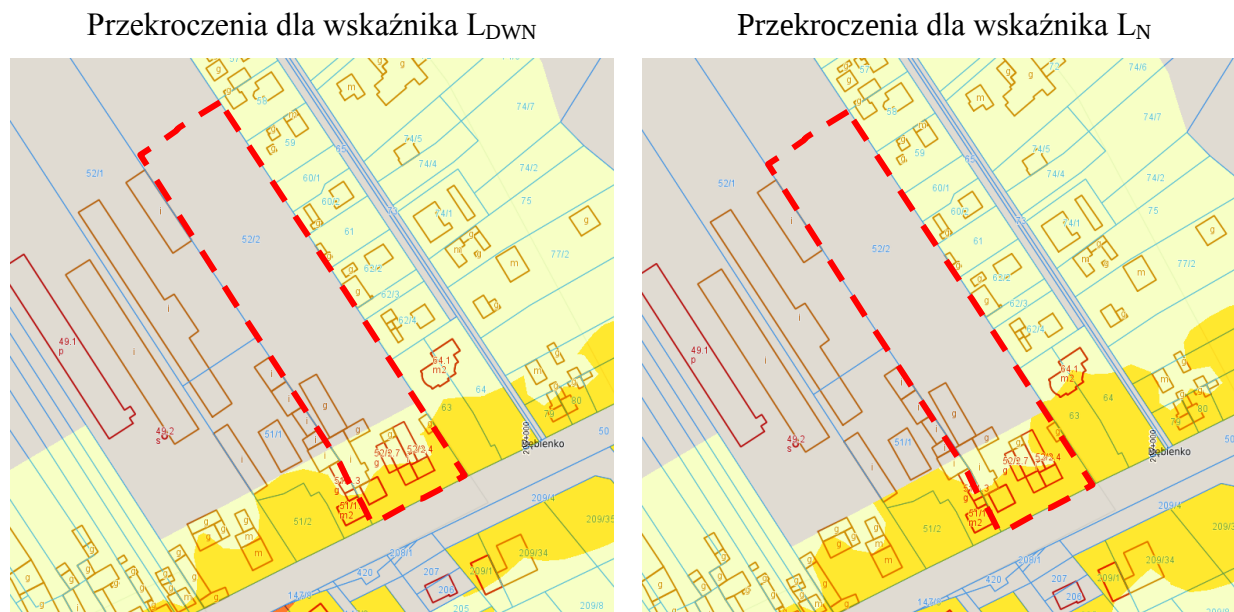
Ryc. 4. Mapa emisji dla wskaźnika L_N

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>, <http://steszew.e-mapa.net>

Według interaktywnej mapy emisji dla wskaźnika L_{DWN} , sporządzonej przez GDDKiA, dostępnej w serwisie <http://mapy.geoportal.gov.pl>, przedmiotowy obszar narażony jest na natężenie hałasu komunikacyjnego, o wartościach od 55 dB do 75 dB (Ryc. 3.). Natomiast według mapy emisji dla wskaźnika L_N , strefa ok. 200 m od krawędzi jezdni narażona jest na hałas o wartościach od 53 dB do 75 dB (Ryc. 4.).

Ryc. 5. Mapa terenów zagrożonych hałasem

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>, <http://steszew.e-mapa.net>

Obszar objęty projektem zmiany Studium, zakwalifikowany w opracowaniu GDDKiA, na podstawie ww. rozporządzenia jako tereny mieszkaniowo-usługowe, w otoczeniu drogi krajowej nr 5, tj. w pasie ok. 45 m od granicy pasa drogowego, był narażony na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu zarówno w porze dziennej, jak i w porze nocnej (Ryc. 5.).

Należy dodać, że obecnie na terenie gminy realizowany jest odcinek drogi ekspresowej S5 Poznań Zachód -Wronczyn. W dniu 30 grudnia 2018 roku na całej długości odcinka otwarto jedną jezdnię, co spowodowało wyprowadzenie ruchu tranzytowego m.in. z miejscowości Dębienko, a w konsekwencji poprawę klimatu akustycznego w otoczeniu drogi krajowej nr 5.

4.2.4. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

Dopuszczalne poziomy promieniowania elektromagnetycznego, w odniesieniu do terenów i obiektów przebywania ludzi, określone poprzez graniczne wartości wielkości fizycznych, reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. nr 192, poz. 1883). Obszar, na którym natężenie pola elektrycznego jest mniejsze niż 1 kV/m, uważa się, zgodnie z obecną wiedzą i obowiązującymi przepisami, za całkowicie bezpieczny dla ludzi.

Sprawdzenie dotrzymania standardów jakości środowiska w otoczeniu urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne następuje poprzez wykonanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola

w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

W 2018 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonał kolejną serię badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania te zrealizowano w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Pomiary przeprowadzono w 45 punktach pomiarowych, m.in. w miejscowości Stęszew, przy ul. 28 Grudnia 21, zlokalizowanego najbliżej obszaru objętego projektem zmiany Studium. W ww. punkcie pomiarowym zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,54 V/m. W żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego, wynoszącego 7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz). Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

Teren objęty projektem zmiany Studium znajduje się poza zasięgiem oddziaływania linii elektroenergetycznych oraz innych obiektów i urządzeń będących źródłem promieniowania elektromagnetycznego.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Na podstawie rozpoznania stanu środowiska do głównych problemów z zakresu ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu zmiany Studium zaliczono:

- wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z indywidualnych systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), a w konsekwencji przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- degradację klimatu akustycznego w sąsiedztwie drogi krajowej nr 5,
- degradację powierzchni ziemi wynikającą z rolniczego użytkowania oraz utwardzenia terenu,
- zły stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- obniżanie się poziomu wód podziemnych wskutek zwiększania powierzchni terenów utwardzonych,
- konieczność ochrony jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie obszaru w zasięgu występowania GZWP nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna,
- uwzględnienie zasad ochrony środowiska obowiązujących w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego.

6. ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

Celem opracowania zmiany Studium jest przeznaczenie części działki o nr ewid. 52/2, w obrębie Dębienko, pod funkcje produkcyjno-usługowe. Kolejnym etapem umożliwiającym realizację przedmiotowej inwestycji będzie sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, którego ustalenia, według art. 15 ust. 1 ustawy z dnia

27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, muszą być zgodne z zapisami Studium, odnoszącymi się do obszaru objętego planem.

Brak realizacji projektowanej zmiany Studium uniemożliwi określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej gminy w odniesieniu do wnioskowanej inwestycji, a w konsekwencji uniemożliwi opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku działek, które nie są objęte ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, realizacja inwestycji budowlanych w ich granicach może być prowadzona na podstawie indywidualnych decyzji administracyjnych, wydawanych zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na podstawie zasady tzw. „dobrego sąsiedztwa”. Należy zaznaczyć, że decyzje o warunkach zabudowy nie muszą respektować polityki przestrzennej gminy ustalonej w Studium.

Bez obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego istnieje zagrożenie wprowadzania w chaotyczny sposób nowych inwestycji generujących dla omawianego obszaru oraz jego otoczenia zbyt dużo emisji zanieczyszczeń powietrza i wód oraz hałasu, przy jednoczesnym braku rozwiązań pozwalających na ograniczanie negatywnego oddziaływania antropopresji na środowisko, tj. stosowania niskoemisyjnych nośników energii, utrzymania standardów jakości środowiska w zakresie emisji hałasu czy ochrony wód.

Rozwój zainwestowania w oparciu o decyzje administracyjne bez odpowiednich rozwiązań w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza i wód oraz hałasem, może spowodować stopniowe pogorszenie stanu środowiska lub zwiększenie ryzyka wystąpienia takiego pogorszenia. Zbyt intensywne zainwestowanie terenów może wiązać się z uszczelnieniem dużych powierzchni terenów, co wpłynie na znaczne zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów i pogorszenie warunków retencyjnych terenów. Brak docelowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej spowodować może zagrożenie zanieczyszczenia wód, na skutek nieszczelności zbiorników bezodpływowych, co może również wpłynąć na pogorszenie jakości gleb. Realizacja nowej zabudowy przy braku kompleksowych rozwiązań może również wpłynąć na pogorszenie walorów krajobrazowych przedmiotowego terenu.

Prowadzenie procesów inwestycyjnych jest korzystniejsze dla przestrzeni i środowiska w przypadku, gdy dla danego obszaru obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który określa szereg istotnych zagadnień dotyczących kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego. Zapisy planu dotyczące intensywności, parametrów i form zabudowy przeciwdziałać będą zbyt intensywnemu zagospodarowaniu, natomiast zapisy określające zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego będą uniemożliwiały lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Biorąc pod uwagę tendencje dotyczące procesów inwestycyjnych, ich skali, tempa i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, brak jednoznacznie zdefiniowanej polityki przestrzennej gminy, która będzie miała bezpośrednie przełożenie na zapisy prawa miejscowego, rodzi zagrożenie kreowania nowych struktur przestrzennych bez jednoznacznie sprecyzowanych priorytetów w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy.

Rozwój przestrzenny gminy należy dostosować do ciągle zmieniającej się sytuacji demograficznej i społecznej, która pociąga za sobą przemiany gospodarcze i ekonomiczne. Konsekwencją tych zmian jest rosnące zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne, zwłaszcza mieszkaniowe oraz związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Gmina Stęszew posiada obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na podstawie, którego uchwalono szereg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plany te pozwoliły na aktywizację wielu terenów i tym

samym przyczyniły się do rozwoju gminy. W związku ze zmieniającymi się potrzebami społeczeństwa oraz potrzebą rozwoju gospodarczego, obecne Studium ulega ciągłej aktualizacji, co pozwala na podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy i standardów osiedleńczych.

7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY STUDIUM

Do dokumentów rangi międzynarodowej ujmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium należą ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe:

- Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości mająca na celu ochronę człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczaniem powietrza na dalekie odległości,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992), której głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706), której podstawowym celem jest ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia. Dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 roku ma na celu ochronę różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych, jak i kulturowych, a także racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu zmiany Studium, zaliczyć można:

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko,
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, której celem jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych,
- Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, która ustanawia szczególne środki, określone w art. 17 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE, w celu zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, która ma na celu m.in. utrzymanie jakości powietrza, tam gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.

Projekt zmiany Studium respektuje zasady ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów określających zasady ochrony środowiska i przyrody.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Genewskiej i Dyrektywie UE z dnia 21 maja 2008 r. celu ochrony człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza, w projekcie zmiany Studium ustala się zasady ochrony środowiska przyrodniczego, w tym w zakresie ochrony powietrza zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub odnawialne źródła energii).

Respektując zapisy Konwencji Krajobrazowej w projekcie zmiany Studium zawarto kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym maksymalną wysokość zabudowy, a także zalecenia dotyczące kolorystyki elewacji. Ponadto ustalono ogólne zasady polityki przestrzennej gminy, m.in.: przestrzeganie wymagań związanych z ładem przestrzennym, w tym właściwe kształtowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę, dostosowanie budynków do specyfiki krajobrazu, jak również ograniczenie możliwości usytuowania oraz funkcjonowania obiektów i działalności, które mogą doprowadzić do znacznej degradacji przestrzeni przyrodniczej gminy.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych i lokalnych dokumentów i na ich podstawie są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295). Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu są takie opracowania jak: „Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, „Program ochrony powietrza dla strefy

wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P”, jak również „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stęszew na lata 2017 - 2020”.

„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Istotnym dokumentem na poziomie krajowym, dotyczącym ochrony wód jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967), w którym zapisano cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd).

Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP brano ponadto pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego dokonaną na podstawie dostępnych danych monitoringowych z lat 2010-2012 (w przypadku rzek) lub 2010-2013 (w przypadku jezior).

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, status JCWP Samica Stęszewska (PLRW6000161856969), został określony jako: naturalna, a jej stan określono jako zły.

Celem środowiskowym dla tej części wód w zakresie stanu ekologicznego jest dobry stan ekologiczny, natomiast w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków.

Według informacji zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWP Samica Stęszewska (PLRW6000161856969) jest zagrożone. Dla przedmiotowej JCWP nie zidentyfikowano presji mających wpływ na obniżoną ocenę stanu chemicznego. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Wdrożenie działań będzie mogło nastąpić dopiero po ich rozpoznaniu, dlatego też przewiduje się możliwość wdrożenia zaplanowanych działań po roku 2021. W celu rozpoznania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego zaplanowane następujące działania: przeprowadzenie weryfikacji Programu ochrony środowiska dla gminy w zakresie ograniczania emisji do atmosfery wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Zgodnie z metodyką wyznaczania celów środowiskowych w latach 2012-2013, w sytuacji, gdy JCWPd zidentyfikowano jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, celem dla wód jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Cel ten został określony przy pomocy kryteriów charakteryzujących dobry stan chemiczny lub ilościowy zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Natomiast dla JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych, ale będących zgodnie z oceną stanu na 2012 r. w stanie dobrym, brakowało podstaw do wskazania przesłanek do ustalenia odstępstw. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy, zidentyfikowany przy pomocy parametrów cechujących dobry stan chemiczny i ilościowy. W przypadku JCWPd, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone i będące w stanie słabym zgodnie z oceną stanu na 2012 r., wykonano wstępną procedurę włączeń, czyli ustalenia odstępstw od celów środowiskowych. Wstępnie zaproponowano odstępstwa od celów środowiskowych w postaci

przedłużenia terminu osiągnięcia celów oraz ustalenie mniej rygorystycznych celów, które powinny zostać ostatecznie potwierdzone analizami presji i wpływów.

Obszar opracowania zmiany Studium zlokalizowany jest w granicach JCWPd nr 60 (PLGW600060). Zgodnie z „Planem”, celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny, natomiast celem środowiskowym w zakresie stanu ilościowego jest dobry stan ilościowy. Osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWPd nr 60 nie jest zagrożone.

W projekcie zmiany Studium wskazuje się ogólne zasady funkcjonowania i rozwoju gospodarki wodno-ściekowej. Przyjęto m.in. następujące kierunki działań:

- dopuszcza się realizację nowych ujęć wód podziemnych po przeprowadzeniu odpowiednich badań zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszcza się realizację nowej oraz rozbudowę, utrzymanie i modernizację istniejącej gminnej sieci wodociągowej znajdującej się na terenie gminy,
- należy dążyć do objęcia wodociągiem wszystkich nowych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione.
- na warunkach określonych w przepisach odrębnych i szczególnych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę ze studni indywidualnych, zwłaszcza na potrzeby upraw oraz na obszarach usytuowanych poza zasięgiem wodociągów zbiorowych,
- dopuszcza się realizację nowej oraz rozbudowę, utrzymanie i modernizację istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie gminy.
- należy dążyć do objęcia zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione.
- odprowadzanie ścieków, może być realizowane do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu realizacji odpowiedniego systemu kanalizacji, na warunkach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych.
- dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną.
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków w granicach parku narodowego i jego otuliny oraz na obszarach Natura 2000.
- odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych.
- nie dopuszcza się odprowadzania wód opadowych na nawierzchnie utwardzone ciągów komunikacyjnych.
- kanalizacja sanitarna i deszczowa musi być prowadzona rozdzielnie.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, które będą stanowić wytyczną do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zakłada się, że wprowadzone w projekcie zmiany Studium ustalenia nie przyczynią się do pogorszenia jakości wód na omawianym terenie i nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

„Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P”

Projekt zmiany Studium uwzględnia działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P”, przyjętym uchwałą nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r.

(Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 1 sierpnia 2017 r., poz. 5320). Do działań naprawczych w skali lokalnej zawartych w „Programie” należą:

- 1) w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej:
 - modernizacja lub likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej – tam gdzie istnieją możliwości techniczne ekonomiczne,
 - dobrowolne prowadzenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych, w gminach niezobligowanych do prowadzenia działań naprawczych zgodnie z działaniem WpZSO;
- 2) w zakresie ograniczenia emisji liniowej:
 - utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą moką). Czyszczenie ulic metodą moką po sezonie zimowym;
- 3) działania ciągłe i wspomagające:
 - wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów,
 - monitoring budów pod kątem przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego oraz monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu,
 - monitoring wykonanych ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach zgodnie z założonymi planami/innymi dokumentami,
 - wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów,
 - działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne i szkoleniowe,
 - monitoring modernizacji i budowy dróg powiatowych i gminnych.

Odnosząc się do ww. działań naprawczych, w projekcie zmiany Studium zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub odnawialne źródła energii).

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stęszew na lata 2017 - 2020”

Cele i kierunki interwencji wyznaczone w aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Stęszew:

I. Obszar interwencji: powietrze, adaptacja do zmian klimatu

1. Cel: Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych;
- Termomodernizacja budynków;
- Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskoenergetycznych;
- Poprawa jakości powietrza.

2. Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego

Kierunki interwencji:

- Poprawa efektywności energetycznej;
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

II. Obszar interwencji: zasoby i jakość wód, gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej;
- Budowa kanalizacji deszczowej wraz z system retencjonowania wody opadowej;
- Modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody pitej;

- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki;
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- Kontrola stanu funkcjonowania i obsługi zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Rekultywacja obszarów wodnych;
- Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
- Realizacja programu działań, mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na wyznaczonych obszarach, szczególnie narażonych (OSN).

III. Obszar interwencji: klimat akustyczny, pola elektromagnetyczne

Cel: Zmniejszenie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

Kierunki interwencji:

- Realizacja przedsięwzięć, zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny;
- Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym strefowania hałasu – rozgraniczania terenów o zróżnicowanej funkcji;
- Dalsze ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z sektora gospodarczego;
- Promowanie transportu publicznego;
- Wprowadzenie monitoringu hałasu, zwłaszcza na terenach zagrożonych hałasem komunikacyjnym;
- Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko.

IV. Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie szkodliwego działania odpadów na środowisko;
- Ograniczenie ilości odpadów, trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów;
- Zamknięcie oraz prowadzenie monitoringu składowiska odpadów;
- Likwidacja azbestu.

V. Obszar interwencji: adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Cel: Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawalnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych

- Odbudowa zniszczonych obiektów hydrotechnicznych;
- Realizacja programu małej retencji;
- Utrzymanie właściwego stanu urządzeń melioracyjnych;
- Rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych;
- Wsparcie jednostek straży pożarnej w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka, wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń.

VI. Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych

Kierunki interwencji:

- Wzmocnienie systemu obszarów chronionych;
- Współpraca w opracowaniu planów ochrony obszarów chronionych;
- Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących;
- Promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki;
- Ochrona powierzchni i spójności lasów;
- Utworzenie stref buforowych wokół zbiorników i cieków wodnych;

- Ochrona zasobów przyrody nie objętych ochroną prawną.

VII. Obszar interwencji: zasoby geologiczne i gleby

Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

- Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb;
- Racjonalne wykorzystanie kopalin.

VIII. Obszar interwencji: edukacja i świadomość ekologiczna mieszkańców

Cel: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy

Kierunki interwencji:

- Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań;
- Dążenie do rozwoju gospodarczo-społecznego w sposób przyjazny środowisku.

Cele wymienione Programie Ochrony Środowiska będą realizowane poprzez ustalenia projektu zmiany Studium zakładające:

- stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub odnawialne źródła energii),
- realizację nowej oraz rozbudowę, modernizację i przebudowę istniejących sieci elektrycznych i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy,
- realizację nowej oraz rozbudowę, utrzymanie i modernizację istniejącej gminnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków w granicach parku narodowego i jego otuliny oraz na obszarach Natura 2000,
- wyznaczenie dla istniejących i nowopowstałych napowietrznych linii elektroenergetycznych stref technologicznych o określonej szerokości,
- zakaz lokalizowania wszelkiej zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi oraz utrzymywania drzew, krzewów i roślinności przekraczającej wysokość 2 metrów,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów,
- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu oraz zakaz gromadzenia lub magazynowania wszelkich odpadów w miejscach do tego nieprzygotowanych,
- zapewnienie jak najlepszego standardu akustycznego środowiska zgodnie z przepisami odrębnymi.

8. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

8.1. Przewidywane znaczące oddziaływanie na formy ochrony przyrody oraz na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Obszar objęty projektem zmiany Studium znajduje się w granicach otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego. Mając na uwadze istniejące zagrożenia zewnętrzne występujące w jej zasięgu, w projekcie zawarto zapisy zapewniające prowadzenie odpowiedniej gospodarki ściekowej, jak również nakazujące stosowanie ekologicznych źródeł energii cieplnej (takich jak: gaz przewodowy lub butlowy, olej opałowy, energia elektryczna, biomasa lub odnawialne źródła energii), w celu ochrony przed zanieczyszczeniem gleby, wód i powietrza. Teren objęty opracowaniem położony jest na obszarze zurbanizowanym. Projekt zakłada dalszy rozwój przestrzenny prowadzonej obecnie na tym terenie działalności, w związku z tym nie przewiduje się wystąpienia znaczącej zmiany charakteru przedmiotowego terenu. W związku

z powyższym, ocenia się, że planowane zagospodarowanie omawianego terenu nie będzie naruszało dotychczasowej funkcji pełnionej przez otulinę Parku.

Teren objęty projektem zmiany Studium położony jest poza granicami obszaru Natura 2000. Najbliżej zlokalizowanym obszarem Natura 2000 jest specjalny obszar ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017, znajdujący się w odległości ok. 170 m na północny-wschód oraz w odległości ok. 550 m na zachód od przedmiotowego terenu oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Wielkopolska PLH300010, znajdujący się w odległości ok. 170 m na północny-wschód oraz w odległości ok. 550 m na zachód od analizowanego terenu.

Z uwagi na niewielką powierzchnię obszaru objętego opracowaniem oraz obecny stopień zainwestowania przedmiotowego terenu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania skutków ustaleń projektu zmiany Studium na wyżej wymienione obszary Natura 2000. W stosunku do obowiązującego dokumentu, w projekcie zmiany Studium niezmienione pozostają zapisy dotyczące ochrony obszarów Natura 2000, w zasięgu których zlokalizowany jest teren gminy Stęszew.

8.2. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko i poszczególne jego elementy, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

8.2.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Obszar objęty opracowaniem przeznacza się na tereny zabudowy usługowej, produkcyjnej, składów i magazynów (U/P). W projekcie zmiany Studium obowiązujące pozostają zapisy dotyczące wskaźników zagospodarowania tego rodzaju terenów, zatem powierzchnia terenu biologicznie czynnego w granicach działki budowlanej może wynosić minimalnie 20%. Ponadto, zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną.

W związku z wprowadzeniem nowego terenu inwestycyjnego przewiduje się wystąpienie oddziaływania na powierzchnię ziemi, o charakterze stałym i długoterminowym w miejscach posadowienia budynków, a także w miejscach lokalizacji ewentualnych dróg wewnętrznych i parkingów. Realizacja tych inwestycji spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Istnieje również możliwość wystąpienia zmian w ukształtowaniu terenu, obejmujących między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównanie powierzchni terenów.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz strukturze gruntu wystąpią również w przypadku realizacji nowych sieci infrastruktury technicznej oraz rozbudowy i przebudowy sieci istniejących. Na skutek prowadzenia prac budowlanych mogą nastąpić zmiany we właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża, jak również przekształcenie powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i krótkoterminowym, związane z wykonaniem wykopów.

Konsekwencją realizacji wszystkich przedsięwzięć budowlanych będzie powstawanie mas ziemnych, które zgodnie z przepisami odrębnymi należy w odpowiedni sposób zagospodarować lub usunąć z terenu inwestycji. W granicach obszaru opracowania nie występują grunty rolne chronione I-III klasy bonitacyjnej. Podczas realizacji dopuszczonych w planie przedsięwzięć zaleca się wywóz mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych lub zagospodarowanie na terenie inwestycji zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz przepisami wykonawczymi do tych ustaw. W przypadku zanieczyszczenia gleby lub ziemi konieczne jest przeprowadzenie rekultywacji, zgodnie z przepisami odrębnymi, tj. ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2018 r. poz. 954).

Z punktu widzenia konieczności minimalizowania trwałych zmian w środowisku przyrodniczym istotne są zapisy projektu zmiany Studium określające wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego w granicach działki budowlanej oraz wskaźnik intensywności zabudowy. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe wytyczne dotyczące powierzchni zabudowy, podziału funkcjonalnego oraz rodzaju architektury i parametrów zabudowy, pozwalające na ograniczenie intensywności zabudowy i zachowanie jak najwyższego udziału powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej zostaną ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu.

Potencjalnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi będzie ewentualne, niewłaściwe gromadzenie odpadów stałych w obrębie terenu, do czasu ich odbioru i wywieżenia na składowisko. Na etapie funkcjonowania inwestycji odpady należy gromadzić w sposób selektywny w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Dalsze ich zagospodarowanie nastąpi zgodnie z przepisami odrębnymi, które zapewniają ochronę powierzchni ziemi przed skażeniem, tj. zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stęszew oraz ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701).

8.2.2. Oddziaływanie na krajobraz

W myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej, krajobraz jest ważnym elementem życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem. Ustalenia Konwencji wskazują na konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. W celu realizacji zapisów Konwencji podejmuje się działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem,
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Obszar objęty projektem zmiany Studium znajduje się w krajobrazie zurbanizowanym, zatem przewidziany rozwój nowej zabudowy, stanowiącej kontynuację dotychczasowego sposobu zagospodarowania przedmiotowego terenu, nie będzie stanowić istotnej zmiany krajobrazu.

W projekcie zmiany Studium zawarto ustalenia funkcjonalno-przestrzenne dla poszczególnych terenów oraz wskaźniki dotyczące użytkowania i zagospodarowania terenów, w tym maksymalną wysokość budynków oraz zalecenia dotyczące kolorystyki elewacji budynków. Mając na uwadze powyższe, zapisy projektu zmiany Studium zapewniają ochronę i właściwe kształtowanie krajobrazu, tym samym przyczyniają się do realizacji zapisów wspomnianej wyżej Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

Zaznacza się, że szczegółowe parametry i cechy zabudowy zostaną określone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu. Należy podkreślić, że odbiór wizualny przestrzeni będzie miał charakter subiektywny i będzie zależny od zastosowanych form architektonicznych oraz zagospodarowania terenów wokół zabudowy.

Istotnym elementem kompozycji urbanistycznej wpływającym na charakter i wygląd danej przestrzeni jest zieleń. W projekcie zmiany Studium ustalono, aby teren biologicznie czynny działki budowlanej był zagospodarowany zielenią urządzoną, jak również zaleca się wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej. Prognozuje się, że na etapie funkcjonowania inwestycji wprowadzone zostaną nasadzenia zieleni towarzyszące zabudowie, co pozwoli na zwiększenie atrakcyjności krajobrazu, a także poprawi estetykę nowo zainwestowanych terenów.

8.2.3. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Wpływ na stan czystości powietrza w skali lokalnej, na terenach objętych zmianą Studium, będzie wywierać emisja spalin z pojazdów, poruszających się drogą krajową sąsiadującą z przedmiotowym obszarem, emisja gazów będąca efektem prowadzonej potencjalnie działalności produkcyjnej, a także źródła grzewcze budynków dopuszczonych do realizacji na tym terenie. W zależności od rodzaju wykorzystywanych paliw i sprawności urządzeń grzewczych zastosowanych w budynkach, ich oddziaływanie może być niekorzystne lub obojętne dla powietrza. Oddziaływania te będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i zmienny w ciągu doby, w przypadku ruchu komunikacyjnego, natomiast w odniesieniu do emisji z urządzeń grzewczych – charakter sezonowy.

Zgodnie z projektem zmiany Studium na przedmiotowym obszarze przewiduje się lokalizację obiektów produkcyjnych i usługowych, w których może być prowadzona działalność, której skutkiem będzie emisja zanieczyszczeń do powietrza. Według zapisów art. 144 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Zatem do obowiązków inwestora będzie należało zastosowanie na terenie przedsięwzięcia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych skutecznie ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza na tereny sąsiednie. Należy zaznaczyć, że w odniesieniu do eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, obowiązują ustalenia Uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

W projekcie zmiany Studium zaleca się stosowanie urządzeń wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii o mocy do 100 kW, przy czym nie dopuszcza się lokalizacji elektrowni wiatrowych. Eksploatacja instalacji wytwarzających energię z alternatywnych źródeł energii nie spowoduje znaczących emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gruntu. Ich funkcjonowanie przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na konwencjonalne źródła energii, co w efekcie wpłynie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego.

W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na środowisko, na etapie planowania inwestycji zaleca się projektowanie linii zabudowy z uwzględnieniem głównych kierunków panujących wiatrów, w taki sposób, aby zapewnić „przewietrzanie” terenów, jak również projektowanie możliwie największych powierzchni terenów zieleni - nasadzenia drzew i krzewów.

Nieznaczna modyfikacja warunków klimatu lokalnego, w zakresie zmiany temperatury oraz wilgotności powietrza, będzie spowodowana likwidacją powierzchni biologicznie czynnej, wzrostem emisji ciepła, pochodzącego ze spalania paliw do celów grzewczych, jak również ze wzrostu powierzchni utwardzonych, wynikającego z rozwoju terenów inwestycyjnych.

8.2.4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Jakość zasobów wodnych na przedmiotowym obszarze w znacznym stopniu zależeć będzie od sposobu prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. Skutkiem realizacji ustaleń projektu zmiany Studium w zakresie rozwoju terenu zabudowy usługowej, produkcyjnej, składów i magazynów będzie powstawanie nowych źródeł ścieków, zarówno bytowych, komunalnych, przemysłowych, opadowych, jak i roztopowych, które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone. Z uwagi na to, iż omawiany obszar jest wyposażony w sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej nie będzie możliwości prowadzenia nieodpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej, a co za tym idzie wyeliminowane zostanie prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód podziemnych.

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia potencjalnego zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w fazie realizacji inwestycji wykonawca powinien odizolować zaplecze budowlane od gruntu i wód gruntowych. Miejsce składowania materiałów budowlanych należy odpowiednio uszczelnić i zabezpieczyć za pomocą geosyntetyków, natomiast materiały wykorzystywane w trakcie budowy należy przechowywać w szczelnych kontenerach i pojemnikach spełniających wymagania przeciwpożarowe i ochrony środowiska.

Czynnikiem wpływającym negatywnie na bilans wód podziemnych będzie uszczelnienie powierzchni ziemi poprzez realizację zabudowy oraz towarzyszących jej powierzchni utwardzonych, w tym dróg wewnętrznych i parkingów, co spowoduje ograniczenie infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu. Stabilizująco na poziom zwierciadła wód podziemnych wpłynie określenie minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego w granicach działki budowlanej. W projekcie zmiany Studium niezmienione pozostają zapisy dotyczące wskaźników zagospodarowania terenów U/P, a zatem udział powierzchni biologicznie czynnej nie może stanowić mniej niż 20% powierzchni działki.

Obszar objęty projektem zmiany Studium zlokalizowany jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna, w związku z czym wszelkie działania inwestycyjne powinny uwzględniać konieczność ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, tak aby planowany sposób zagospodarowania przestrzennego nie stanowił dla nich zagrożenia, wszelkie działania związane z realizacją i funkcjonowaniem inwestycji powinny zapewniać eliminację potencjalnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, celem zachowania właściwych parametrów fizyko-chemicznych wód podziemnych.

Mając na uwadze powyższe, zakłada się, że rozwój przedmiotowego terenu inwestycyjnego nie przyczyni się do istotnego pogorszenia stanu jakościowego i ilościowego wód, a tym samym nie spowoduje nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Istotne jest prowadzenie działań kontrolnych, m.in. planowego i interwencyjnego monitoringu prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, w celu sprawdzenia, czy inwestor prawidłowo realizuje swoje obowiązki wynikające z obowiązujących przepisów.

8.2.5. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Realizacja projektowanej zabudowy doprowadzi do zmiany charakteru roślinności występującej na przedmiotowej działce. Istniejąca szata roślinna zostanie w sposób trwały zmieniona i zastąpiona roślinnością towarzyszącą zabudowie, reprezentowaną w dużej mierze przez gatunki obce rodzimej florze, tj. gatunki ozdobne. Zaznacza się, że nowe tereny inwestycyjne planowane są na obszarach obecnie użytkowanych rolniczo, zatem zakłada się zniszczenie roślinności związanej z uprawami rolnymi o niewielkiej wartości przyrodniczej. W projekcie zmiany Studium niezmienione pozostają zapisy dotyczące wskaźników

zagospodarowania terenów U/P, zatem minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego w granicach działki budowlanej będzie wynosić 20%. Zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną oraz wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej. Rekomenduje się wprowadzanie zieleni charakteryzującej się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Należy dostosować ją do warunków siedliskowych panujących na danym terenie. Z czasem wprowadzona zieleń pozwoli wzbogacić walory przyrodnicze obszarów opracowania.

Oddziaływanie planowanej inwestycji na roślinność będzie miało charakter bezpośredni i długoterminowy, aczkolwiek jego skala w znacznym stopniu uzależniona będzie od ustaleń sporządzonego dla tego terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym zostanie określona intensywność i wielkość powierzchni nowej zabudowy, jak również zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym przyrody ożywionej.

Zakłada się, że realizacja ustaleń projektu zmiany Studium nie wpłynie znacząco na zwierzęta. Obszar objęty opracowaniem jest miejscem bytowania przede wszystkim dla ptaków i fauny glebowej. Przewiduje się, że na terenach bezpośredniej lokalizacji inwestycji, w związku z degradacją pokrywy glebowej, nastąpi także likwidacja fauny glebowej. Z uwagi na duży stopień zainwestowania omawianego terenu oraz jego położenie w otoczeniu terenów zabudowanych, dostępność obszaru dla dziko żyjących zwierząt jest ograniczona. Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono występowania chronionych gatunków zwierząt, zatem nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania.

Z uwagi na to, iż obszary objęte projektem zmiany Studium stanowią obecnie tereny zabudowane oraz pola uprawne, charakteryzujące się niskim stopniem różnorodności biologicznej, stwierdza się, że realizacja ustaleń opracowania nie wpłynie w istotny sposób na bioróżnorodność.

8.2.6. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny

Nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu zmiany Studium w zakresie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Przedmiotowe grunty nie należą do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi lub osuwiskami, jak również zlokalizowane są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Nie prognozuje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania wynikającego z emisji pól elektromagnetycznych na miejsca dostępne dla ludzi, gdyż na omawianym terenie nie występują źródła takiej emisji.

Wyznaczony w projekcie nowy teren inwestycyjny może przyczynić się do zwiększenia ruchu samochodowego na terenie działki nr 52/2 i tym samym do wzrostu emisji hałasu. Najbliższe tereny podlegające ochronie akustycznej zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie omawianego terenu. Są to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla których dopuszczalny poziom hałasu powodowany przez pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu, dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} , wynosi 50 dB, dla wskaźnika L_N - 40 dB, natomiast w odniesieniu do pojedynczej doby wartość dopuszczalna równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia wynosi 50 dB, a wartość równoważnego poziomu hałasu L_{AeqN} w porze nocy wynosi 40 dB (na podstawie ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.). Do obowiązków inwestora będzie należało zastosowanie na terenie przedsięwzięcia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych skutecznie ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu i drgań na tereny sąsiednie.

W celu ograniczenia emisji hałasu związanej z funkcjonowaniem projektowanej inwestycji zaleca się zastosowanie na przedmiotowym terenie, środków ochrony w postaci np. barier akustycznych, rozwiązań materiałowych nawierzchni, zapewnienie odpowiedniej organizacji ruchu, lokalizację zieleni izolacyjnej. Zieleń izolacyjna co prawda wprowadza jedynie

niewielkie tłumienie poziomu hałasu, jednakże główną rolę w przypadku jej realizacji będzie odgrywał aspekt psychologiczny. Dla człowieka źródło hałasu wydaje się mniej dokuczliwe wówczas, gdy staje się ono niewidoczne.

Obecny poziom zaawansowania technologicznego oraz stosowanie nowoczesnych procesów w zakładach produkcyjnych pozwala przypuszczać, że instalacje przewidziane do realizacji nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych terenów sąsiednich, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji, itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie.

Wpływ na klimat akustyczny na terenie objętym projektem zmiany Studium będzie miał ruch komunikacyjny odbywający się drogą krajową nr 5. Projektowany teren zabudowy usługowej, produkcyjnej, składów i magazynów nie należy do terenów wymagających zachowania akustycznych standardów jakości środowiska, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Na etapie projektowania inwestycji należy jednak uwzględnić zapisy § 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, zgodnie z którymi budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem zagrożeń i uciążliwości określonych w przepisach odrębnych, przy czym dopuszcza się wznoszenie budynków w tym zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości poniżej poziomu ustalonego w przepisach odrębnych, bądź zwiększających odporność budynku na zagrożenia i uciążliwości takie jak m.in. hałas i drgania (wibracje).

8.2.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na terenie objętym zmianą Studium nie występują zewidencjonowane obiekty zabytkowe, zatem nie prognozuje się wystąpienia oddziaływania projektowanego zagospodarowania na dobra materialne i zabytki. Projekt zmiany Studium nie wprowadza żadnych modyfikacji w granicach obszarów ochrony konserwatorskiej. Niezmienione pozostają zapisy obowiązującego dokumentu Studium dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Oddziaływanie skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na dobra materialne występujące na analizowanym obszarze, rozumiane jako wytwory kultury i sztuki oraz elementy infrastruktury technicznej i społecznej, będzie wiązało się z możliwością realizacji budynków produkcyjnych i usługowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, co wpłynie na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, a w konsekwencji pozytywnie wpłynie na rozwój gminy Stęszew.

8.2.8. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Zasoby naturalne, rozumiane jako elementy przyrody mające znaczenie dla bytowania i gospodarki człowieka, to m.in.: gleby, surowce mineralne, wody, lasy, łąki, zwierzęta. Analizując oddziaływanie na zasoby naturalne stwierdzić należy co następuje:

- znaczące oddziaływanie na gleby może zaistnieć w sytuacji zabudowy terenów dotychczas użytkowanych rolniczo (nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć na glebach wysokich klas bonitacyjnych),
- nie przewiduje się eksploatacji złóż kopalin na terenach objętych projektem zmiany Studium,
- oddziaływanie na pozostałe komponenty środowiska zostały omówione w kolejnych podrozdziałach rozdziału 8.

8.2.9. Skutki oddziaływania projektu zmiany Studium na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektu zmiany Studium na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Oddziaływanie wskazanych przez zmianę studium rodzajów zagospodarowania terenu oraz obiektów z nimi związanych podzielić można na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane.

Skutki realizacji zapisów projektu zmiany studium oddziaływania można z kolei rozpatrywać w kontekście czasu oddziaływania:

- długoterminowego (w skali kilkudziesięciu lat),
- średnioterminowego (około 5 – 10 lat),
- krótkoterminowego (około 1 roku),
- chwilowego (około 1 doby).

Rodzaj i skalę przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w podrozdziałach 8.2.1-8.2.8. oraz w poniższej tabeli (Tabela 2.).

Tabela 2. Przewidywane oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na poszczególne komponenty środowiska (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne)

Główne cele sporządzenia zmiany studium	Przewidywane oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska/obszary chronione												
	obszar Natura 2000	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Zmiana przeznaczenia obszaru zmiany Studium z terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstw leśnych i rybackich (RU) na zabudowę usługową, produkcyjną, składów i magazynów (U/P)	0	0	0	+/-	0	0	-	-	-	-	0	0	0

Oznaczenia:

(+) - realizacja kierunku zagospodarowania wpłynie pozytywnie na analizowany komponent środowiska/obszary chronione,

(-) - realizacja kierunku zagospodarowania wpłynie negatywnie na analizowany komponent środowiska/obszary chronione,

(0) - realizacja kierunku zagospodarowania nie wpływa na analizowany komponent środowiska/obszary chronione,

(+/-) - realizacja kierunku zagospodarowania może wpłynąć zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na analizowany komponent środowiska/obszary chronione.

Podsumowując stwierdza się, iż przewidywane przekształcenia środowiska dla terenów objętych projektem zmiany Studium będą nieznaczne i ograniczą się do najbliższego sąsiedztwa.

Skutki realizacji planowanej inwestycji w największym stopniu wpłyną na powierzchnię ziemi, warunki odpływu wód opadowych i roztopowych, a także przyczynią się do okresowego generowania hałasu i zanieczyszczeń powietrza.

Niekorzystne oddziaływanie zostanie zminimalizowane poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń zieleni o charakterze izolacyjnym i pełniącej funkcję oczyszczającą powietrze.

Nie zakłada się wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu zmiany Studium na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne, a także zabytki, z uwagi na brak takich obszarów i obiektów w granicach opracowania.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

Na obszarach objętych projektem zmiany Studium niezmienione pozostają wszystkie zapisane w obowiązującym dokumencie Studium zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Przedmiotem ochrony jest całe środowisko przyrodnicze jako układ systemowy z wszystkimi jego elementami. Głównym celem ochrony środowiska w gminie jest gospodarowanie zasobami przyrodniczymi zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnienie zasad ochrony środowiska przyrodniczego.

Dla zachowania właściwego kształtowania środowiska przyrodniczego gminy Stęszew wskazuje się następujące ogólne zasady gospodarowania:

- racjonalne zagospodarowanie terenów, ograniczenie rozpraszania zabudowy,
- racjonalne wykorzystanie terenów już zabudowanych, tworzenie we wszystkich wsiach miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców,
- eliminowanie barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej,
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy i ściągnięcie na teren gminy inwestorów, którzy poprawią sytuację finansową oraz utworzą nowe miejsca pracy,
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy i jej walorów przyrodniczych w aktywizacji funkcji turystycznej, zwłaszcza z zakresu turystyki aktywnej,
- ochronę potencjału przyrodniczego, jednego z najcenniejszych w województwie,
- ochronę zwartych kompleksów leśnych i paneuropejskiego korytarza ekologicznego sieci ECONET,
- ochrona walorów krajobrazowych oraz kulturowych poprzez wprowadzenie odpowiednich ograniczeń w zagospodarowaniu i wykorzystaniu terenów.

Szczegółowe ustalenia w zakresie rozwiązań zmniejszających bądź eliminujących szkodliwe oddziaływania powinny zostać zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Niektóre z występujących problemów jak np.: zanieczyszczenie wód, czy też rozwój sieci komunikacyjnej ma charakter ponadlokalny. Dlatego ich rozwiązanie wymaga odpowiedniej współpracy z innymi jednostkami administracyjnymi.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Ustalenia projektu zmiany Studium uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami aktów prawnych. Podczas funkcjonowania zrealizowanych przedsięwzięć na przedmiotowym terenie zawsze istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych zjawisk dla środowiska, trudnych do określenia i zminimalizowania w zapisach ustaleń zmiany Studium (np. wystąpienie wypadków, pożarów lub awarii infrastruktury technicznej). Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku.

Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem zmiany Studium.

Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie:

- jakości wód,
- jakości (zanieczyszczenia) powietrza,
- jakości gleb,
- jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu),
- oddziaływania pól elektromagnetycznych,
- gospodarowania odpadami.

Monitoring powinien obejmować przede wszystkim środowiskowe skutki realizacji zmian z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej - wyniki pomiarów hałasu z drogi krajowej na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ, wyniki pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji miejscowego planu i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na położenie gminy Stęszew w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji zmiany studium na środowisko.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt zmiany Studium jest projektem optymalnym zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, a jednocześnie spełniający potrzeby społeczeństwa. Poprzez sprecyzowanie zapisów zgodnie z obowiązującymi przepisami, gmina otrzyma dokument, który ułatwi posługiwanie się narzędziami planistycznymi oraz umożliwi realizację zamierzeń inwestycyjnych.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stęszew dla fragmentu działki w Dębienku, sporządzanego na podstawie uchwały Nr III/19/2018 Rady Miejskiej Gminy Stęszew z dnia 19 grudnia 2018 r.

W prognozie analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie zmiany Studium (część tekstowa) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Prognoza składa się z 15 rozdziałów.

Rozdział pierwszy stanowi wprowadzenie, w którym przedstawiono podstawy formalno-prawne, zakres i cel prognozy oraz informacje zastosowanych metodach oraz materiałach i dokumentach uwzględnionych przy jej sporządzaniu.

Rozdział drugi zawiera informacje dotyczące zawartości i głównych celów projektowanego dokumentu. Zgodnie z uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium celem opracowania jest przeznaczenie przedmiotowego terenu pod zabudowę usługową, produkcyjną, składy i magazyny, jako kontynuację już określonego w tym rejonie przeznaczenia docelowego.

Główne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, zapisane w obowiązującym Studium, pozostały niezmienione. W odniesieniu do części działki o nr ewid. 52/2 w Dębienku, zmianie uległ kierunek jej zagospodarowania z terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstw leśnych i rybackich na zabudowę usługową, produkcyjną, składów i magazynów.

Wprowadzone zmiany naniesiono na załączniki graficzne obowiązującego Studium.

Rozdział trzeci zawiera informacje o powiązania projektu zmiany Studium z innymi dokumentami. Przy sporządzaniu zmiany Studium uwzględniono treść dokumentów określających strategiczne generalne cele rozwoju zagospodarowania przestrzeni, sporządzonych na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz lokalnym. Merytoryczna spójność projektu z tymi dokumentami pozwala na realizację zawartych w nich rozwiązań.

W rozdziale czwartym zaprezentowano charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego na obszarach objętych zmianą Studium.

Obszar przedmiotowej zmiany Studium zlokalizowany jest w północnej części gminy Stęszew, w miejscowości Dębienko, w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 5. Na przedmiotowym terenie zlokalizowany jest budynek mieszkalny jednorodzinny oraz budynki usługowe, produkcyjne i gospodarcze niezwiązane z produkcją rolniczą. Sąsiedztwo

analizowanego obszaru stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny zabudowy usługowej oraz tereny zabudowy produkcji w gospodarstwach rolnych. Omawiany teren znajduje się w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Teren opracowania zmiany Studium zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Samica Stęszewska (PLRW6000161856969), na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty oraz w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 (PLGW600060).

Na obszarze objętym zmianą Studium nie występują zewidencjonowane obiekty zabytkowe.

Rozdział piąty dotyczy istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanej zmiany studium. Do najważniejszych zaliczono:

- wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza (emisje z indywidualnych systemów grzewczych, z ciągów komunikacyjnych), a w konsekwencji przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- degradację klimatu akustycznego w sąsiedztwie drogi krajowej nr 5,
- degradację powierzchni ziemi wynikającą z rolniczego użytkowania oraz utwardzenia terenu,
- zły stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- obniżanie się poziomu wód podziemnych wskutek zwiększania powierzchni terenów utwardzonych,
- konieczność ochrony jakości wód podziemnych, z uwagi na położenie obszaru w zasięgu występowania GZWP nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna,
- uwzględnienie zasad ochrony środowiska obowiązujących w otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego.

W rozdziale szóstym zawarto analizę i ocenę potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany studium. Przewidywane skutki braku realizacji projektowanego dokumentu są następujące:

- utrudnienia w usankcjonowaniu zasad kształtowania polityki przestrzennej,
- brak możliwości rozwoju terenów produkcyjno-usługowych w obrębie działki nr 52/2 w Dębienku, zgodnie z wnioskiem inwestora,
- negatywny wpływ na stan środowiska w związku z rozwojem wnioskowanego zainwestowania w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy.

W rozdziale siódmym przedstawiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu. Projekt uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także w dyrektywach Unii Europejskiej.

W rozdziale ósmym opisano przewidywane oddziaływania ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko przyrodnicze. Generalnie stwierdza się, iż przewidywane przekształcenia środowiska dla terenów objętych zmianą Studium będą nieznaczne i ograniczą się do najbliższego sąsiedztwa.

Skutki realizacji planowanej inwestycji w największym stopniu wpłyną na powierzchnię ziemi, warunki odpływu wód opadowych i roztopowych, a także przyczynią się do okresowego generowania hałasu i zanieczyszczeń powietrza.

Niekorzystne oddziaływanie zostanie zminimalizowane poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń zieleni o charakterze izolacyjnym i pełniącej funkcję oczyszczającą powietrze.

Nie zakłada się wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu zmiany Studium na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne, a także zabytki, z uwagi na brak takich obszarów i obiektów w granicach opracowania.

W rozdziale dziewiątym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w kontekście projektu zmiany Studium, m.in.:

- racjonalne zagospodarowanie terenów, ograniczenie rozpraszania zabudowy,
- racjonalne wykorzystanie terenów już zabudowanych, tworzenie we wszystkich wsiach miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców,
- eliminowanie barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej.

Rozdział dziesiąty zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanej zmiany Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Ocenę skutków realizacji zapisów zmiany Studium zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. Ponadto należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie: jakości wód, jakości (zanieczyszczenia) powietrza, jakości gleb, jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu), oddziaływania pól elektromagnetycznych i gospodarowania odpadami.

W rozdziale jedenastym wykazano brak transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji zmiany Studium na środowisko.

W rozdziale dwunastym przedstawiono wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium.

Rozdział trzynasty zawiera streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Rozdział czternasty zawiera załączniki graficzne przedstawiające położenie terenu objętego zmianą Studium na tle ortofotomapy oraz mapy topograficznej.

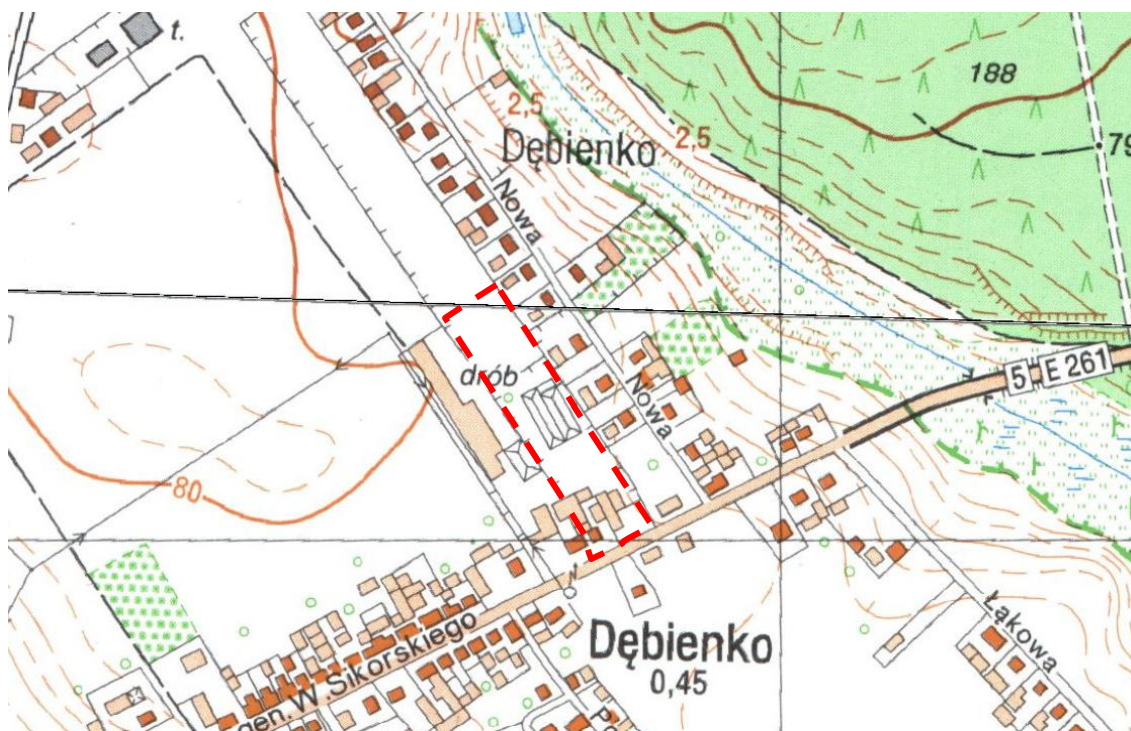
14. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

Załącznik nr 1. Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem na tle ortofotomapy

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/> - - - Granica obszaru objętego opracowaniem

Załącznik nr 2. Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem na tle mapy topograficznej

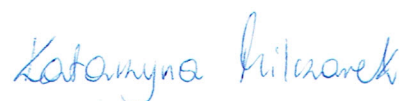
Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/> - - - Granica obszaru objętego opracowaniem

Poznań, 9 sierpnia 2019 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCEJ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STĘSZEW DLA FRAGMENTU
DZIAŁKI W DĘBIENKU

Oświadczam, że jako autor prognozy spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Katarzyna Milczarek
mgr inż. gospodarki przestrzennej
nr dyplomu 126165 z dn. 30.06.2014r.
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu